

I. Zasady oceniania ucznia na lekcjach historii

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości i zapisami WSO.
2. Formy sprawdzania wiedzy: poziom wiedzy, umiejętności i aktywności ucznia oceniane są na podstawie: wypowiedzi ustnych ucznia, prac klasowych (testów, sprawdzianów), pisemnych wypowiedzi ucznia (kartkówki), ćwiczeń na lekcjach, pracy ucznia na lekcjach, przygotowania ucznia do zajęć lekcyjnych, w tym umiejętność korzystania z dodatkowych źródeł, umiejętności pracy w grupie, prac domowych ucznia, prac nadobowiązkowych oraz zeszytów przedmiotowych i ćwiczeń.
3. Dokumentowanie oceniania odbywa się w dziennikach lekcyjnych w formie elektronicznej i papierowej. Przy ustalaniu oceny bieżącej stosuje się zasadę procentową dotyczącą prac pisemnych – punktowanych zgodnie z WSO. Każdy uczeń ma prawo poprawy oceny zgodnie z zapisami WSO; ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika.
4. Uczeń ma prawo raz w półroczu bez podania przyczyny zgłosić nieprzygotowanie do zajęć na początku lekcji. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkować będzie oceną niedostateczną.
5. Uczeń oceniany jest systematycznie. Na ocenę semestralną składają się oceny różnych form aktywności ucznia. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń otrzymuje do wglądu na lekcji, na której omawiane są wyniki pracy klasowej, a jego rodzice w czasie spotkania z nauczycielem. Uczeń, rodzic nie otrzymuje sprawdzonych prac klasowych i sprawdzianów do domu.
6. Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno- pedagogicznej oceniani są z uwzględnieniem zaleceń poradni.
7. Na prośbę uczniów lub ich rodziców nauczyciel ustnie uzasadnia wystawioną przez siebie ocenę śródroczną, roczną lub oceny cząstkowe ze wskazaniem braków w wiadomościach i umiejętnościach

II. Wymagania edukacyjne z historii

Wymagania edukacyjne są formułowane zgodnie z Podstawą programową kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego (gimnazjum) oraz Programem nauczania „Śladami przeszłości”

Kompetencje i umiejętności ucznia niezbędne do uzyskania ocen:

CELUJĄCY (6)

uczeń:

- spełnia wszystkie wymagania na niższe stopnie
- samodzielnie poszerzając swoją wiedzę, czerpiąc wiedzę z innych źródeł niż zeszyt i podręcznik
- potrafi tę wiedzę wykorzystać do zadań rozwiązywanych na
- lekcji potrafi interpretować wydarzenia, wyciągać z nich wnioski
- samodzielnie interpretuje teksty źródłowe
- potrafi zaplanować i zorganizować swoją pracę
- wykorzystuje na historii wiedzę z innych przedmiotów (np. z j. polskiego, geografii, sztuki) bardzo sprawnie posługuje się mapą historyczną, konturową i legendą
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy historyczne bierze udział w konkursach historycznych oraz osiąga w nich
- sukcesy

BARDZO DOBRY (5)

uczeń:

- opanował w stopniu wyczerpującym cały zakres materiału objęty programem
- samodzielnie potrafi interpretować wydarzenia
- formułuje własne opinie i wnioski oraz potrafi przekonująco uzasadnić swoje zdanie
- sprawnie wykorzystuje posiadaną wiedzę
- sprawnie posługuje się mapą historyczną
- samodzielnie interpretuje proste teksty źródłowe
- wykorzystuje różne źródła wiedzy (słowniki, encyklopedie)
- bez pomocy nauczyciela odczytuje tablice chronologiczne, genealogiczne itd.
- potrafi wykorzystać wiedzę z innych przedmiotów
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych proponowanych przez nauczyciela
- aktywnie współpracuje z grupą, zachęca inne osoby do aktywności oraz troszczy się o dobrą jakość efektów pracy drużyny
- wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcany przez nauczyciela.

DOBRY (4)

uczeń:

- samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonuje zadania
- złożone opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem
- nauczania ma niewielkie braki
- poprawnie wykorzystuje zdobyte na lekcjach wiadomości i
- umiejętności jest aktywny na lekcjach
- potrafi korzystać z mapy, atlasu, słownika, encyklopedii itd.
- myśli w sposób przyczynowo – skutkowy
- z zaangażowaniem pracuje w grupie i zachęca inne osoby do aktywności
- często sam zgłasza się do odpowiedzi.

DOSTATECZNY (3)

uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności w sposób wyrywkowy, fragmentaryczny
- opanował te wiadomości i umiejętności, które są niezbędne dla dalszego kształcenia
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia
- zachęcany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o średnim stopniu trudności
- potrafi kojarzyć niektóre fakty
- współpracuje z grupą
- jego aktywność na lekcjach jest sporadyczna

DOPUSZCZAJĄCY (2)

uczeń:

- ma duże braki w wiadomościach oraz podstawowych umiejętnościach
- nie uczestniczy aktywnie w lekcji
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia, wyjaśnić niektóre z terminów i zagadnień omówionych na lekcjach
- potrafi w niewielkim stopniu posługiwać się mapą, chronologią, podręcznikiem
- nie unika współpracy z grupą, ale nie wykazuje się własną inicjatywą

NIEDOSTATECZNY (1)

uczeń:

- ma bardzo duże braki w zakresie podstawowej wiedzy
- nie opanował wiadomości i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia
- nie rozumie prostych poleceń
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań
- nie nosi zeszytu, nie odrabia zadań domowych
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do pracy
- nie korzysta z możliwości poprawy oceny w ustalonym indywidualnie z nauczycielem terminie
- nie podejmuje prób opanowania wiadomości i umiejętności

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych; wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy narrację historyczną, integrując informacje pozyskane z różnych źródeł; tworzy krótkie wypowiedzi: plan, notatkę, rozprawkę, prezentację; przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

1. Najdawniejsze dzieje człowieka. Uczeń:

- 1) porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i opisuje skutki przyjęcia przez człowieka trybu osiadłego;
- 2) wyjaśnia zależności pomiędzy środowiskiem geograficznym a warunkami życia człowieka.

2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń:

- 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii i Egiptu;
- 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie;
- 3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania państw;
- 4) rozpoznaje typy pisma wykształcone na terenie Mezopotamii i Egiptu.

3. Starożytny Izrael. Uczeń:

- 1) charakteryzuje podstawowe symbole i główne zasady judaizmu;
- 2) wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem, odwołując się do przykładów.

4. Cywilizacja grecka. Uczeń:

- 1) wyjaśnia wpływ środowiska geograficznego na gospodarkę i rozwój polityczny starożytnej Grecji;
- 2) umiejscawia w czasie i porównuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Sparcie i Atenach peryklejskich;
- 3) charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków – język, system wierzeń, teatr oraz igrzyska olimpijskie.

5. Cywilizacja rzymska. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Rzymie republikańskim i cesarstwie;
- 2) wyjaśnia przyczyny i wskazuje skutki ekspansji Rzymu, opisując postawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych;
- 3) podaje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską;
- 4) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego.

6. Dziedzictwo antyku. Uczeń:

- 1) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej antycznego świata w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
- 2) podaje przykłady osiągnięć cywilizacyjnych antyku, które oddziaływały na cywilizację współczesną.

7. Chrześcijaństwo. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa;
- 2) wskazuje przyczyny i przykłady prześladowania chrześcijan w państwie rzymskim.

8. Arabowie i świat islamski. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni kierunki i zasięg podbojów arabskich;
- 2) opisuje podstawowe zasady i symbole islamu;
- 3) wyjaśnia rolę Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego pomiędzy Wschodem a Zachodem.

9. Początki cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni monarchię Karola Wielkiego, Państwo Kościelne oraz Cesarstwo w Europie Zachodniej;
- 2) charakteryzuje działalność Karola Wielkiego i wyjaśnia, na czym polegał renesans karoliński;
- 3) charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III;
- 4) opisuje relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską w X-XI w.

10. Bizancjum i Kościół wschodni. Uczeń:

- 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie;
- 2) charakteryzuje rolę Bizancjum jako kontynuatora cesarstwa rzymskiego i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka);
- 3) wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w.

11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń:

- 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego;
- 2) wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;
- 3) charakteryzuje funkcje gospodarcze, polityczne i kulturowe miast w średniowieczu.

12. Kultura materialna i duchowa łacińskiej Europy. Uczeń:

- 1) wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa;
- 2) porównuje główne elementy kultury rycerskiej i kultury miejskiej;
- 3) rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazując różnice pomiędzy stylem romańskim a stylem gotyckim, z uwzględnieniem przykładów z własnego regionu.

13. Polska pierwszych Piastów. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów;
- 2) wskazuje, na przykładzie państwa pierwszych Piastów, charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej;
- 3) wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji w Polsce;
- 4) ocenia dokonania pierwszych Piastów w dziedzinie polityki, gospodarki i kultury.

14. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego;
- 2) opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego;
- 3) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Piastów;
- 4) opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w epoce rozbicia dzielnicowego i dostrzega związki pomiędzy rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym;
- 5) ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej;
- 6) charakteryzuje zmiany struktury społeczno-wyznaniowej Królestwa Polskiego po przyłączeniu ziem ruskich.

15. Polska w dobie unii z Litwą. Uczeń:

- 1) wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą;
- 2) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Jagiellonów;
- 3) charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego.

16. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii;
- 2) ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata.

17. Humanizm i renesans. Uczeń:

- 1) wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu oraz opisuje jej charakterystyczne cechy;
- 2) charakteryzuje największe osiągnięcia: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika i Galileusza;
- 3) ocenia rolę druku dla upowszechniania idei renesansu oraz rozwoju cywilizacji europejskiej.

18. Rozłam w Kościele zachodnim. Uczeń:

- 1) wymienia czynniki, które doprowadziły do rozłamu w Kościele zachodnim;
- 2) opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia

okoliczności powstania kościoła anglikańskiego;

3) wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i wskazuje postanowienia służące wzmocnieniu katolicyzmu.

19. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

1) ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów;

2) przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą i jej główne postanowienia oraz wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;

3) charakteryzuje stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i wyjaśnia ich specyfikę na tle europejskim;

4) przedstawia największe osiągnięcia piśmiennictwa polskiego epoki renesansu, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego;

5) rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu.

20. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń:

1) wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i charakteryzuje ich kompetencje;

2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich;

3) przedstawia zasady wolnej elekcji;

4) ocenia charakter zmian systemu polityczno-ustrojowego Rzeczypospolitej w XVII w.;

5) rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.

21. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII w. Uczeń:

1) wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją;

2) wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie;

3) ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w.;

4) wyjaśnia przyczyny i wskazuje przejawy kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego Rzeczypospolitej

w drugiej połowie XVII w.

22. Formy państwa nowożytnego. Uczeń:

1) charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej;

2) wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej;

3) porównuje monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej, prawa i obowiązki poddanych, rolę instytucji stanowych (parlamentu);

4) wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy.

23. Europa w XVIII w. Uczeń:

1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;

2) charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau;

3) porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

24. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w. Uczeń:

1) przedstawia przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich;

2) wyjaśnia zmiany położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w.;

3) charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego oraz dostrzega przejawy ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich.

25. Bunt poddanych – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Uczeń:

- 1) przedstawia przyczyny i następstwa wojny o niepodległość;
- 2) ocenia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
- 3) wymienia główne instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych i wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy.

26. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń:

- 1) przedstawia okoliczności powstania, zadania i osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;
- 2) sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz postanowienia Konstytucji 3 maja;
- 3) wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej następstwa;
- 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze;
- 2) przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego;
- 3) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

28. Rewolucja francuska. Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne przyczyny rewolucji i ocenia jej skutki;
- 2) wskazuje charakterystyczne cechy dyktatury jakobińskiej;
- 3) opisuje główne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

29. Epoka napoleońska. Uczeń:

- 1) opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych;
- 2) wyjaśnia okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opisuje cechy ustrojowe i terytorium Księstwa Warszawskiego;
- 3) ocenia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona.

30. Europa po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

- 1) przedstawia zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej;
- 2) wyjaśnia główne założenia idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w pierwszej połowie XIX w.

31. Rozwój cywilizacji przemysłowej. Uczeń:

- 1) wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej;
- 2) podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego;
- 3) identyfikuje najważniejsze wynalazki i odkrycia XIX w. oraz wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania;

4) opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych.

32. Europa i świat w XIX w. Uczeń:

- 1) opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych;
- 2) dostrzega podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec;
- 3) wyjaśnia przyczyny i sytuuje w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.;
- 4) ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw.

33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

- 1) wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim;
- 2) charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego;
- 3) ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie.

34. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe i powstanie styczniowe;
- 2) przedstawia przyczyny oraz porównuje przebieg i charakter powstań narodowych;
- 3) rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstańczych ruchów narodowych;
- 4) charakteryzuje główne nurty i postaci Wielkiej Emigracji.

35. Życie pod zaborami. Uczeń:

- 1) wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- 2) charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców;
- 3) porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w II połowie XIX w., uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego;
- 4) przedstawia główne nurty życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w.

36. Europa i świat na przełomie XIX i XX w. Uczeń:

- 1) przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego, w tym dla środowiska naturalnego;
- 2) charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego;
- 3) przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.

37. I wojna światowa i jej skutki. Uczeń:

- 1) wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscawia je na politycznej mapie świata i Europy;
- 2) charakteryzuje specyfikę działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych.

38. Rewolucje rosyjskie. Uczeń:

- 1) wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r.;
- 2) wyjaśnia okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji;
- 3) opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy;

4) charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji.

39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Uczeń:

1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych;

2) ocenia wysiłek zbrojny Polaków;

3) wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej.